

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه فاطمیه

معاونت پژوهش

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

راهکارهای مقابله با فقر در اسلام

استاد راهنما:

سرکار خانم منازاده

استاد داور:

سرکار خانم فلاح زاده

نگارنده:

رقیه سادات موسوی

سال تدوین

۱۳۹۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بسمه تعالی

تحقیق پایانی با موضوع: راهکارهای مقابله با فقر در اسلام

که توسط پژوهشگر محترم سرکار خانم: رقیه سادات موسوی

برای دریافت دانشنامه سطح ۲ (کارشناسی) تدوین شده است، توسط هیأت

داوران مورد ارزیابی قرار گرفته و در تاریخ / / ۱۳۹۶، با کسب رتبه پذیرفته

شده است.

استاد راهنما: سرکار خانم منازاده

مدرسه علمیه: حوزه علمیه فاطمه الزهرا (سلام الله علیہا)

شهرستان: شیراز

امضاء مدیر و مهر مدرسه

تحمیدیه:

سپاس مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است و همه موجودات را نعمت وجود بخشیده و سپس به راه کمالش هدایت نموده است. خدایی که سخنران در ستودن او بمانند و شمارندگان شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان حق او را گزاردن نتوانند. سپاس پروردگار یکتایی را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنما یمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخر یمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزی یمان ساخت. سپاس خدا را که هر چه داریم از اوست امید که در خدمت به خلقش بکوشیم.

تقدیم:

تقدیم به پیشگاه آن بزرگ آن امام که در پرتو ولایت او راه راست از بیراهه ها پیداست، امید منتظران، عزیز زهراء، ابا صالح المهدی (عج الله تعالی فرجه الشریف) باشد که با قیامش حق چهره گشاید و عدل دامن گسترده باطل به سر در آید و ظالم به رو درافتند

۲۰. سروری، حجت الله، اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل، قم، جوانان موفق، ۱۳۹۵.
۲۱. صدر، موسی، مبارزه اسلام با فقر و گرسنگی، ترجمه محمود حکیمی و طیبی شبستری، قم، جهان آراء، بی تا.
۲۲. صدیقی، اسماعیل، رزاقیت خالق، تهران، اسوه، ۱۳۸۸.
۲۳. طاهرزاده، اصغر، جایگاه رزق انسان در هستی، چاپ هفتم، اصفهان، لُب المیزان، ۱۳۹۲.
۲۴. عامری نیا، محمدباقر، جایگاه حقوقی عدالت اجتماعی در اسلام، بی جا، نشر ندای مصلح، ۱۳۸۲.
۲۵. عبداللهی، عبدالکریم، کمونیسم از دیدگاه نظام اقتصادی و اجتماعی اسلام، مشهد، انتشارات جعفری، ۱۳۵۱.
۲۶. علیدوست خراسانی، نورالله، منابع مالی اهل بیت (علیهم السلام)، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۹.
۲۷. فراهانی فرد، سعید، اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۹.
۲۸. ————— نگاهی به فقر و فرزدایی از دیدگاه اسلام، چاپ دوم، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۷.
۲۹. فقیه، شاهپور، بررسی رابطه ایمان و رفاه اقتصادی، قم، طوبای محبت، ۱۳۸۴.
۳۰. فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، راه روشن، ترجمه سید محمد صادق عارف، ج ۷، چاپ دوم، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۷۹.

۳۱. فاسمی، محمد علی، گشايش روزی، چاپ سیزدهم، قم، نورالزهرا (سلام الله علیها)، ۱۳۹۳.
۳۲. —————، روزی حلال، چاپ چهارم، قم، نورالزهرا (سلام الله علیها)، ۱۳۸۸.
۳۳. کرمی، محمدمهدی، مبانی فقهی اقتصاد اسلامی، چاپ هفتم، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۵.
۳۴. محمدی ری شهری، محمد، اخلاق مدیریت در اسلام، چاپ سوم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۴.
۳۵. محمدی، محمدرضا، قناعت و سلامت روان، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (رحمت الله علیه)، بی تا.
۳۶. مطهری، مرتضی، آشنایی با قرآن، تهران، صدراء، ۱۳۷۸.
۳۷. ————— داستان راستان، ج ۱، قم، صدراء، ۱۳۷۱.
۳۸. مظاہری، حسین، اخلاق در اداره، چاپ پنجم، قم، مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۵.
۳۹. مکارم شیرازی، ناصر، انگیزه پیدایش مذاهب، چاپ دوم، قم، هدف، بی تا.
۴۰. ————— تفسیر نمونه، ج ۲۵، چاپ بیست و نهم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
۴۱. مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولايت، اقتصاد و عرصه اقتصادي، تهران، قدر ولايت، ۱۳۹۱.
۴۲. نراقی، ملا احمد، معراج السعاده، چاپ سوم، بی جا، آیین دانش، ۱۳۹۲.
۴۳. واحد پژوهش انتشارات هنارس، گامی به سوی اصلاح الگوی مصرف، قم، هنارس، ۱۳۸۸.

٤٤. هادوی تهرانی، مهدی، مکتب و نظام اقتصادی اسلام، چاپ دوم، قم، مؤسسه فرهنگی خانه خرد، ۱۳۸۳.

٤٥. هادوی کاشانی، اصغر، جوان و اقتصاد زندگی، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۹.

منابع عربی:

١. ابن بابویه، محمد بن علی، الخصال، ترجمه صادق حسن زاده، ج ١، چاپ یازدهم، قم، ارمغان طوبی، ۱۳۹۵.

٢. ابن جمعه، عبد علی، العروضی الحویزی، تفسیر نورالثقلین، تصحیح رسول محدثی، ج ٤، قم، زمرد هدایت، ۱۳۸۷.

٣. ابن فارس بن ذکریا، ابوالحسن احمد، مقایيس اللغه، تحقيق: شهاب الدین ابوعمرو، بیروت، دارالفکر، بی تا.

٤. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج ١٠، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۰۸ق.

٥. انبیس، ابراهیم، فرهنگ المعجم الوسيط، ترجمه محمد بندریگی، ج ٢، چاپ دوم، تهران، اسلامی، ۱۳۸۶.

٦. بحرانی، هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ٣، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۳.

٧. تمیمی آمدی، عبدالواحد، غررالحكم و دررالكلم، شرح آقا جمال الدین خوانساری، قم، دفتر تبلیغات، ۱۳۶۶.

٨. حرانی (ابن شعبه)، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول، تصحیح علی اکبر غفاری، تهران، کتابفروشی اسلامی، ۱۴۰۰ق.

٩. حرعاملى، محمد بن حسن، وسائل الشيعه، قم، ذوى القربى، ١٣٨٧.
١٠. حسينى زيدى، محمدمرتضى، تاج العروس من جواهرالقاموس، تحقيق على شيرى، ج ٧، بي جا، دارالفكر، ١٤١٤ق.
١١. حكيمى، محمدرضا، الحياة، ترجمه احمد آرام، ج ١، چاپ دهم، قم، دليل ما، ١٣٨٧.
١٢. راغب اصفهانى، حسن بن محمد، المفردات فى غريب القرآن، مترجم: غلامرضا خسروى، بيروت، مؤسسه علمي مطبوعات، ١٤٣٠ق.
١٣. صدر، محمدباقر، اقتصاد ما، ترجمه: محمدكاظم موسوى، بي جا، انتشارات برهان، ١٣٥٠.
١٤. طباطبایی، محمد حسين، المیزان فی تفسیر القرآن، ترجمه: محمد باقر موسوى همدانی و دیگران، بي جا، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ١٣٨٨.
١٥. طبرسى، فضل بن حسن، مجمع البيان، ج ١٠، تهران، دارالمعرفه، ١٤٠٦ق.
١٦. طريحي، فخرالدين، مجمع البحرين، ج ٢، بيروت، مؤسسه التاريخ العربى، ١٤٢٨.
١٧. طوسى، محمد بن حسن، الامالى، ترجمه صادق حسن زاده، ج ١، چاپ دوم، قم، اندیشه هادى، ١٣٩٣.
١٨. فراهيدى، خليل بن احمد، العين، ج ٣، قم، اسوه، ١٤١٤ق.
١٩. فرشى، على اکبر، قاموس قرآن، تهران، دارالكتب الاسلاميه، ١٣٨٦.
٢٠. كلينى، محمد بن يعقوب، اصول کافى، ترجمه محمدباقر کمره اى، تهران، انتشارات اسوه، ١٣٨٩.
٢١. لويس، معلوم، المنجد، ترجمه محمد بندرريگى، چاپ ششم، تهران، ايران، ١٣٨٦.

۲۲. مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، ترجمه محمد جواد نجفی، چاپ سوم، تهران، اسلامیه،

.۱۳۸۰

۲۳. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحكمه، ترجمه حمیدرضا شیخی، چاپ هشتم، قم،

دارالحدیث، ۱۳۸۵.

مقالات:

۱. ایروانی، جواد، «نقش آموزه های دینی و ارزش های معنوی در رشد اقتصادی از دیدگاه قرآن

و حدیث»، اکبر فایدئی، مجموعه مقالات چهارمین همایش قرآن کریم سفینه النجاة عصر،

معاونت پژوهشی دانشگاه مدنی آذربایجان، ۱۳۹۰.

۲. شفق، غلامرضا، ارتباط فقر با انحراف، ماهنامه معرفت شماره ۱۱۶، ۱۳۸۶.

۳. موسوی، رضا، چالاک، نسرین، «کارگزینی مدیران مالی از منظر قرآن کریم و روایات

معصومین (علیهم السلام)»، اکبر فایدئی، مجموعه مقالات چهارمین همایش قرآن کریم سفینه

النجاة عصر، معاونت پژوهشی دانشگاه مدنی آذربایجان، ۱۳۹۰.

۴. یعقوبی، حسن، محمدزاده، علی، قناعت و صرفه جویی ضرورتی برای جهاد اقتصادی در

جامعه اسلامی، اکبر فایدئی، مجموعه مقالات چهارمین همایش قرآن کریم سفینه النجاه عصر

معاونت پژوهشی دانشگاه مدنی آذربایجان، ۱۳۹۰.

منابع دیجیتالی:

۱. www.tabyan.net
۲. www.Ghaemiyeh.com
۳. www.maarefguran.com